

F.F.V. Svenska medborgares nu varande politiska och sociala rättigheter och skyldigheter, sättet huru de skola utöfvas samt hänvisning på alla kommunala val, hvilka äro för medborgaren en lifsfråga ut

Stockholm
1870

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

RÄTTIGHETER

F. F. V. Svenska medborgares

Sv. Saml.

Polit.

Sv.

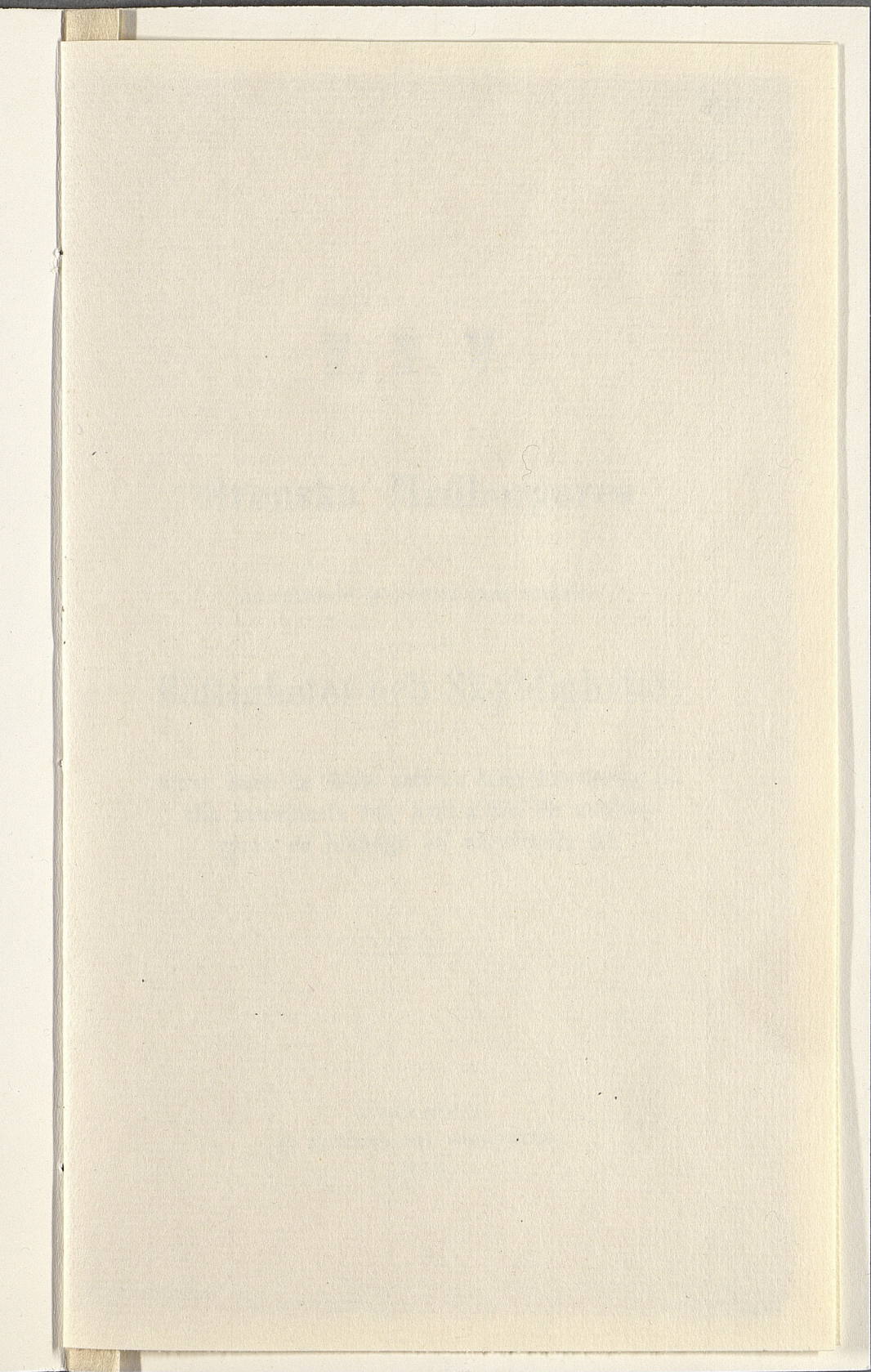
(B. P.)

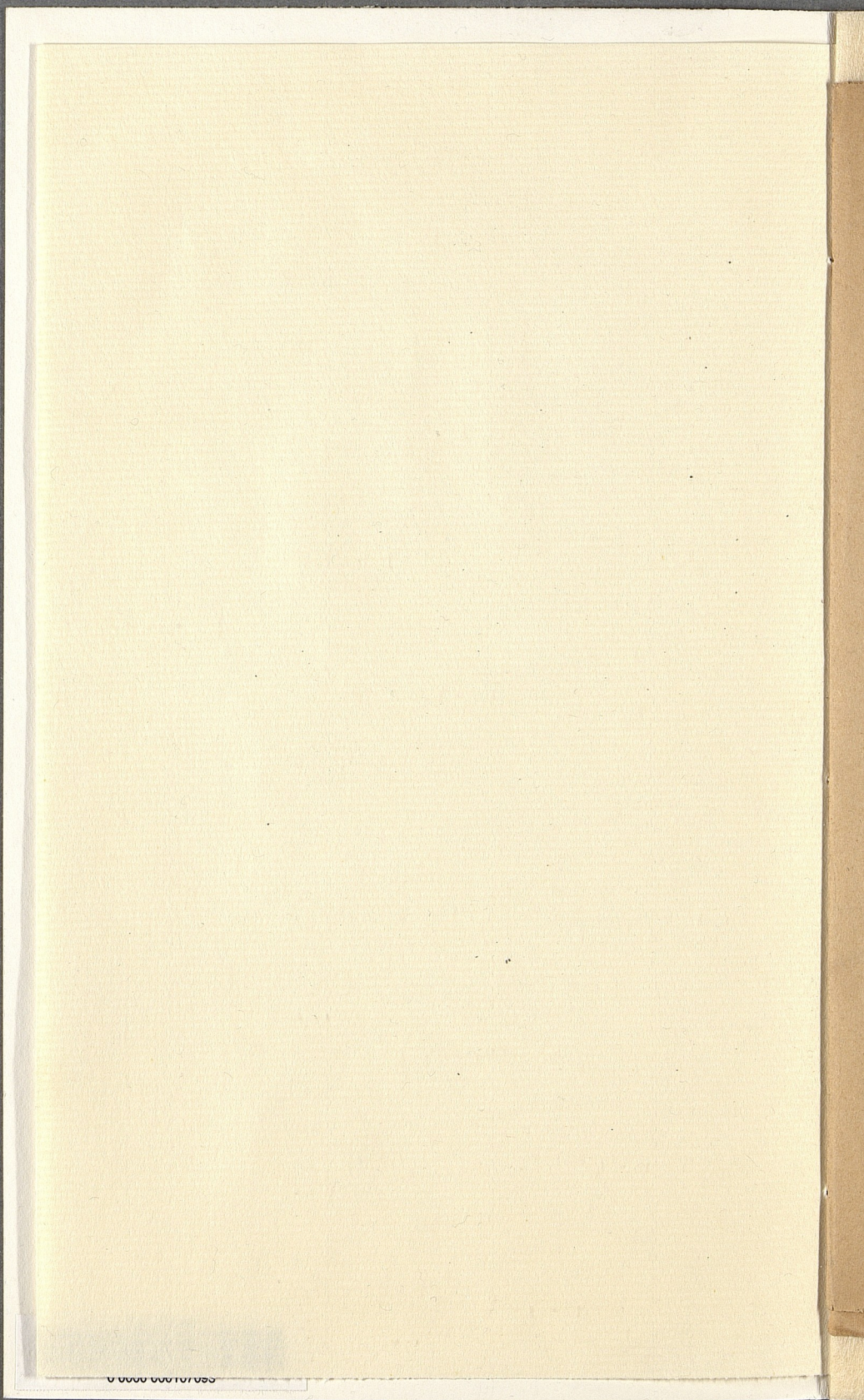
1870

Kungl. bibliotek

0 0000 000107093

0 0000 000107 033

Polit
2
(14)

F. R. V.

Svenska Medborgares

nuvarande politiska och sociala

Rättigheter och Skyldigheter,

sättet huru de skola utöfvas samt hänvisning på
alla kommunala val, hvilka äro för medbor-
garen en lifsfråga uti närvarande tid.

STOCKHOLM,

G. W. BLOMQVISTS BOKTRYCKERI,

1870.

Till Svenska folket!

Statens äudamål är att befordra allmänt väl. Detta sker bäst genom en samverkan af så många medborgare som möjligt, hvilka genom sina insigter och sin erfarenhet kunna upplysa hvarandra. Ju flera, som deltaga i samarbetet för det helas väl, desto liffigare blir hos en hvar af dem känslan af den gemensamma ansvarigheten för det sätt, hvarpå de allmänna ärendena vårdas. Ett folk, som förstår att det finnes ett nödvändigt samband mellan det intresse, det visar för allmänna angelägenheter, och den belägenhet, hvari detta folk i socialt och politiskt hänseende befinner sig, lägger icke armarne i kors, väntande allt af sin regering eller af styrande embetsmän, utan begrundar sitt lands institutioner, diskuterar de reformförslag, som framläggas, ådagalägger fördelarne eller farorna af dem samt gör sig således respekteradt af de styrande.

Hvad som gäller om det stora samhället — staten — det gäller äfven om det mindre — kommunen. Utan gemensam samverkan af alla kommunens medlemmar vinnes intet godt och allmännyttigt resultat, ty utan allas deltagande i samhällets angelägenheter kan samhället icke organiseras så, som allas väl kräfvver. Våra grundlagar så väl som våra kommunallagar tillerkänna ännu förmögenheten en allt för stor makt vid afgörandet af samhällets angelägenheter. Ett antal medborgare i hufvudstaden hafva derföre stiftat en förening, den de kallat »Föreningen för folkets väl», med uppgift, bland annat, att verka för utsträckning af den politiska och kommunala rösträtten till alla myndiga, välfrejdade svenska medborgare.

Ett af de väsendtligaste hindren för denna förenings sträfvanden är den likgiltighet för allmänna angelägen-

heter, som ännu råder. Man har ännu icke, åtminstone allmänna, vaknat till insigt deraf, att man hvar i sin mån sjelf är skulden till att de allmänna angelägenheterna — statens, så väl som kommunens — icke skötas så som de borde och kunde samt att förvaltningen är oskäligt dyr. Den tid hoppas vi dock snart skall vara förbi, då allt skall uträttas genom embetsmän. Svenska folket måste genom tankeutbyte samt uppoffringar af tid och möda lära sig att ersätta de tjänster, som hitintills besörjts af aflönade embetsmän. Endast derigenom att hvarje medborgare känner sig genomträngd af en allvarlig håg att efter sina krafter verka något för det gemensamma fosterlandet, kan detsamma blifva verkligt lyckligt.

Hvad »Föreningen för folkets väl» till en början och genom denna uppmaning velat lägga svenska medborgarne på hjertat, är vigten att icke försumma att deltaga i de val, som utmärka kommunala förtroenden. Fortfar och ökas likgiltigheten i dessa afseenden, skall man med skäl kunna säga, att svenska folket icke är moget för friheten. Det är en temligen säker erfarenhet, att der folket i massa begagnar sin rösträtt och der lagen icke hindrar den större förmågan att göra sig gällande, der är det alltid denna förmåga, som framgår såsom valets resultat. Så mycket större ifver att deltaga i valen och så mycket större samhällighet måste således hos oss, der lagen lagt alltför stor makt i de förmögna händer, utvecklas af de många, hvilkas röster hvar för sig betyda föga, men förenade mycket, om ej dessa *många* skola blifva helt och hållet beroende af de *få*.

En icke ringa orsak till den oförmälda likgiltigheten för allmänna angelägenheter torde vara okunnighet angående vilkoren för rösträtts utöfvande. »Föreningen för folkets väl» tror sig sålunda företaga ett icke gagnlöst arbete, då den här nedan angifver hufvudinnehållet af gällande bestämmelser angående den allmänna kommunalförvaltningen å landet och i städerna, äfvensom an-

gående förvaltningen af kyrkans och folkskolans angelägenheter.

Beträffande *kommunalförvaltningen å landet* är stadgad, att hvarje socken utgör för sig en särskild kommun, hvars medlemmar ega att sjelfva vårda sina *gemensamma* ordnings- och hushållsangelägenheter, så vidt det ej enligt gällande författningar tillkommer offentlig myndighet att dem handhafva eller de angå kyrkan och folkskolan, för hvilka en särskild kommunalförvaltning är anordnad. Två eller flera socknar inom samma län kunna förena sig om gemensam kommunalförvaltning, då konungens befallningshafvande dertill lemna bifall. *Medlem* af en landskommun är en hvar, som der är mantalsskrifven eller ock derstädes är för fast egendom eller inkomst af kapital eller arbete till allmän bevillning uppförd. Kommunens *beslutande* rätt utöfvas enligt regeln af *kommunalstämma*, men kan äfven undantagsvis öfverlemnas åt *kommunalfullmäktige*.

I kommunalstämmas öfverläggningar och beslut är hvarje välfrejdad svensk undersåte berättigad att deltaga, som är medlem af kommunen och erlägger bevillning efter 2:dra artikeln bevillningsförordningen samt icke häftar för oguldna kommunalutskylder. Landbo eller arrendator röstar för fastighet, som af honom innehafves. För jordegendom, som står under borgenärens förvaltning samt ej innehafves af landbo eller arrendator, må ej röstas. I öfverläggningar och beslut angående ärenden, som äro gemensamma för hela kommunen, deltaga alla röstberättigade, men i öfverläggningar och beslut angående ärenden, som endast angå i mantal satt jord, få ej andra taga del än de, som innehafva sådan jord.

Röstvärdet beräknas efter fyrktal, hvilket bestämes efter 2:dra artikeln bevillning sålunda att 1) för jordbruksfastighet påföres en fyrk för hvarje 5 öre bevillning och 2) för annan fastighet, frälseränta och hvarje annat beskattningsföremål en fyrk för hvarje 10 öre bevillning.

Beträffande *städernas* kommunalförvaltning är stadsgadt, att hvarje stad med dertill lydande område utgör en särskild kommun, hvars medlemmar sjelfva ega att vårda deras gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, med samma undantag, som ofvan i fråga om kommunalförvaltningen för landet blifvit nämnda. *Medlem af stadskommun* är en hvar, som der är mantalskrifven eller ock derstädes är för fast egendom eller inkomst af kapital eller arbete till allmän bevilning uppförd.

Stadskommunens beslutande rätt utöfvas vid allmän rådstuga eller genom stadsfullmäktige. Uti stad med öfver 3000 invånare skola stadsfullmäktige finnas, men i stad med 3000 invånare och derunder beror det på de vid allmän rådstuga röstberättigade att åt stadsfullmäktige öfverlåta sin beslutande rätt eller icke.

Vid allmän rådstuga utöfva stadens samtliga röstberättigade invånare kommunens beslutande rätt. I stad, der stadsfullmäktige äro tillsatta, är allmän rådstugas befattning inskränkt till val af stadsfullmäktige och beslut om denna styrelses upphäfvande i de mindre städer, der sådant, sedan förvaltningen genom stadsfullmäktige fortfarit i fem år, är tillåtet.

Hvarje välfrejdad svensk undersåte, som är medlem af stadskommunen och erlägger bevilning efter 2:dra artikeln bevillningsförordningen samt ej häftar för oguldna stadsutskylder, är berättigad att vid allmän rådstuga deltaga i öfverläggningar och beslut i alla de staden rörande angelägenheter, hvilka icke enligt särskilda författningar äro vissa klasser af stadens medlemmar förbehållna. För fast egendom, som står under borge-närers förvaltning, må ej röstas.

Den som vid allmän rådstuga röstberättigad är, eger en röst för bevilning enligt 2:dra artikeln i bevillningsstadgan till och med en riksdaler samt vidare en röst för hvarje derutöfver efter nämnda artikel påförd hel riksdalers bevilning till staten; dock får ingen ut-

öfva rösträtt för större antal röster än som svarar mot $\frac{1}{50}$ del af stadens hela röstetal effter röstlängden eller i något fall för högre röstetal än det, som motsvarar bevillning för 10,000 rdrs inkomst af kapital eller arbete.

Stadsfullmäktiges antal bestämmes i förhållande till folkmängden till minst 20 och högst 60. De väljas *bland stadens röstberättigade män* enligt nyssnämnda röstgrund. Der valen ske samfäldt, verkställas de vid allmän rådstuga, men om staden är indelad i valkretsar, enligt fastställd ordning. Stadsfullmäktige väljas för 4 år, men nytt val till halfva antalet sker hvartannat år efter verkställd lottning, dervid afgående ledamöter kunna omväljas.

Gemensamma bestämmelser för kommunalstämma å landet samt allmän rådstuga i stad äro följande:

Rösträtt tillkommer äfven bolag. För omyndig röst förmyndare. För näring eller rörelse, som står under borgenärens förvaltning, må ej röstas. Röstegande, som försummat att i laga tid betala kommunalutskylder, måste, om han rösträtten sedermera begagna vill, med qvitto styrka, att utskylderna blifvit erlagda. Röstegande är berättigad att sin talan och rösträtt på annan röstegande öfverlåta, men ingen får på grund af fullmakt utöfva rösträtt för mer än en röstberättigad. Fullmakten skall vara antingen skrifven och underskrifven af utställaren samt med dennes sigill försedd eller ock af honom underskrifven och med två vittens underskrift bestyrkt. Den som ej råder öfver sig och sitt gods, som står under annans husbondevälde, som sin egendom till borgenärer afträdt och ej visat sig vara från deras kraf fri, som är för nesligt brott tilltalad, dömd eller under framtiden ställd, eller genom domstols beslut förklarats förlustig medborgerligt förtroende eller ovärdig att föra andras talan inför rätta, får ej utöfva valrätt.

Omröstningen verkställles öppet och efter upprop. Till besluts fattande fordras i allmänhet blott enkel pluralitet af de afgifna rösterna enligt den vid omröstningen följda röstgrund.

Val skall, der så äskas, förrättas med slutna sedlar och om lika röstetal dervid uppkommer, sker lottning.

För *Stockholms kommunalförvaltning* gäller en särskild ordning, hvilken i afseende å rösträtt och röstgrund är lika med den för städerna i allmänhet, men skiljer sig från den sednare deruti, att stadsfullmäktiges antal är 100, hvaraf halfva antalet hvarje år utträder, kunnande dock den, som är i tur att utträda, ånyo inväljas; att staden är indelad i fem valkretsar, af hvilka hvar för sig väljer ett bestämdt antal ledamöter; att valberättigad endast eger rösta i den valkrets, der han är mantalsskrifven, hvaremot valbarhet ej är inskränkt till valkrets; att öfverståthållaren är sjelfskrifven ordförande; att ett större antal beslut skola konungen underställas; att nästan hvarje beslut skall, för att erhålla gällande kraft, stadfästas af öfverståthållaren o. s. v.

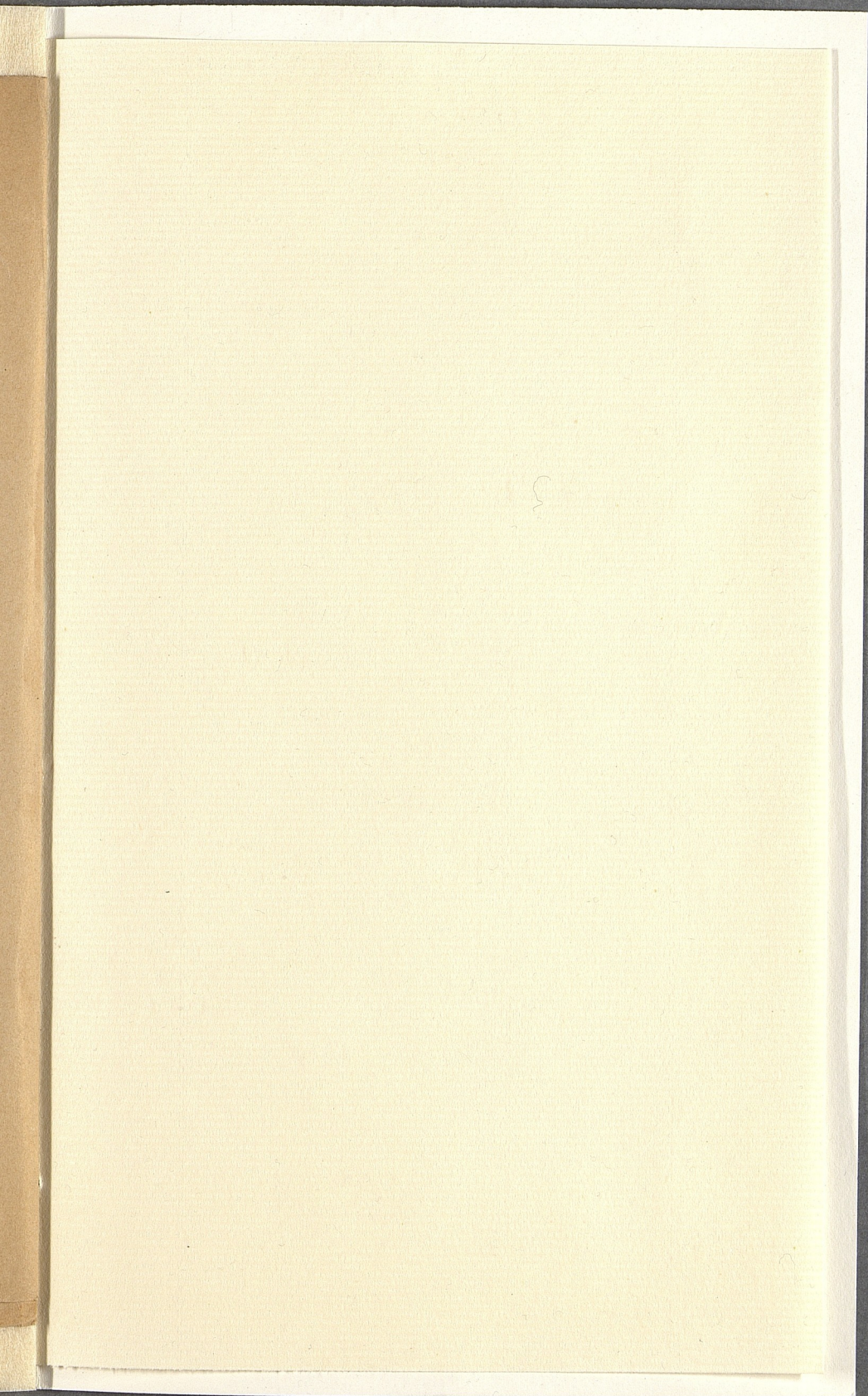
Angående förvaltningen af *kyrkans och folkskolans* angelägenheter är stadgadt, att de frågor, i hvilka församlingen eger att fatta beslut, äro åtgärder till vidmakthållande af ordning under gudstjensten, frågor om folkskoleundervisningen, tillsättande af församlingens i kyrko- och folkskoleangelägenheter verkställande myndigheter, tillsättande och afskedande af folkskolelärare och kyrkobetjening, hushållningen med kyrkans egendom, byggnad och underhåll af kyrka, skolhus och de boställen, församlingen skall underhålla, bestämmande af afgifter till kyrka och folkskola, öfverenskommelser rörande presterskaps, klockares och kyrkobetjenings löneförmåner m. m.

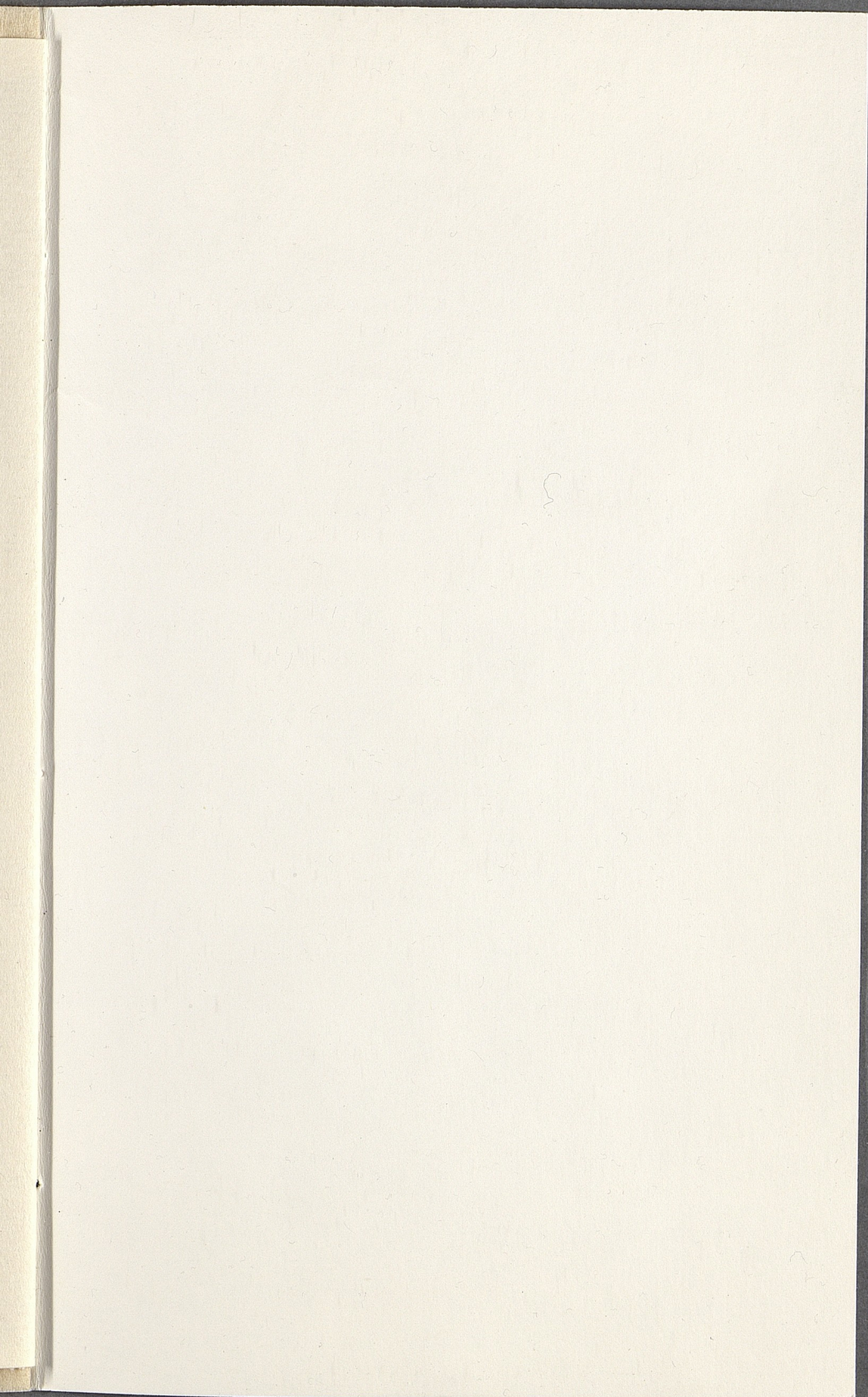
Församlingen utöfvar sin beslutanderätt i dessa angelägenheter i *kyrkostämman*. Rösträtt i kyrkostämman eger å *landet* hvar och en som på kommunalstämma och i *stad* hvar och en som vid allmän rådstuga eger

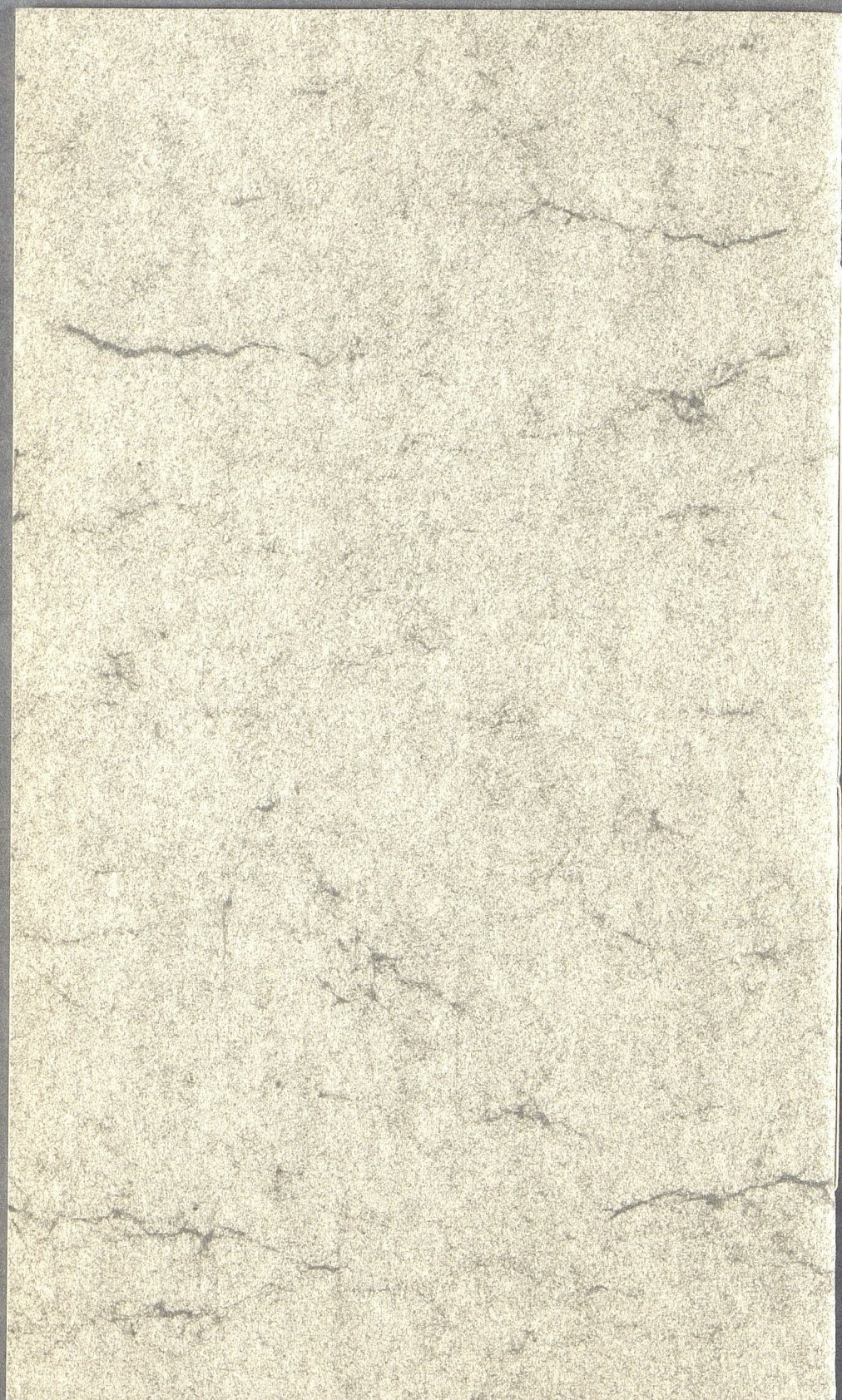
rösträtt, med undantag af fremmande religionsbekännare och dem, som anmält sig till utträde ur statskyrkan. Angår ärendet, hvarom kyrkostämma skall besluta, afgifter, hvilka enligt gällande författningar skola utgå endast af i mantal satt jord eller annan fastighet, utgöres kyrkostämma endast af dem, som innehafva sådan jord eller fastighet. Värdet af den röst, som tillkommer hvarje röstberättigad, bestämmes å landet efter samma grunder, som gälla för rösträtt i kommunalstämma och i stad vid allmän rådstuga.

För att hafva rösträtt till *riksdagsmannaval*, fordras att ega fastighet af 1000 rdrs taxeringsvärde eller att skatta för 800 rdrs inkomst och för att vara valbar fordras dessutom att hafva fyllt 25 år samt att minst ett år egt rösträtt inom kommunen. Rösträtten får ej utöfvas af annan än den, som personligen infinder sig vid valtillfället, samt betalt sina allmänna utskylder.

Pris: 10 öre.

www.books2ebooks.eu